

MAZOWIECKI WOJEWÓDZKI INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

00-716 Warszawa
ul. Bartycka 110A
tel: (22) 651-06-60, 651-06-75, 651-07-07

fax: (22) 651-06-76
e-mail: warszawa@wios.warszawa.pl
http://www.wios.warszawa.pl

Delegatura WIOŚ w Radomiu
26-600 Radom
ul. Pułaskiego 9
tel: (048) 364-00-46, 364-00-47

fax: (048) 366-97-11
e-mail: radom@wios.warszawa.pl
http://www.wios.warszawa.pl

PROTOKÓŁ KONTROLI NR RA 184/2018

Sygnatura protokołu	RA-IN.7023.1.130.2018.JL	
Podstawa do przeprowadzenia kontroli	art. 9 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2018 r., poz.1471, 1479), w związku z art. 49 ustawy z dnia 6 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 r. poz. 646 z późn. zm.)	
Identyfikacja kontrolowanego zakładu		
Nazwa, adres	Gmina Miasta Radomia, ul. Kilińskiego 30, 26-600 Radom, Gmina M. Radom (miejska), Powiat m. Radom	
Rodzaj działalności, rodzaje i liczba instalacji, kod działalności lub instalacji	Kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej. Instalacje:	
Adres kontrolowanej działalności	ul. Kilińskiego 30, 26-600 Radom, Gmina M. Radom (miejska), Powiat m. Radom	
Osoba poinformowana o podjęciu kontroli	p. Anna Ławida, Dyrektor Biura Kontroli w Urzędzie Miejskim w Radomiu	
Regon zakładu lub PESEL kontrolowanego, który nie posiada regonu (np. rolnicy indywidualni)	670223451	
Rodzaj kontrolowanego przedsiębiorcy zgodnie z ustawą Prawo przedsiębiorców	nie dotyczy	
Rejestracja		
Telefon/ fax.	(48) 3620671	(48) 3620673
Adres strony internetowej: email	radom.pl	srodowisko@umradom.pl
Posiadane certyfikaty ISO, EMAS	Nie dotyczy	
Przedstawiciel kontrolowanego	Imię i nazwisko Radosław Witkowski Karol Semik Konrad Frysztak Jerzy Zawodnik	Stanowisko Prezydent Miasta Wiceprezydent Miasta Wiceprezydent Miasta Wiceprezydent Miasta
Udzielający informacji: (imię, nazwisko,	Imię i nazwisko p. Grażyna Krugły	Stanowisko Dyrektor Wydziału Ochrony

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

stanowisko)	Środowiska i Rolnictwa Urzędu miejskiego w Radomiu
-------------	---

Informacja o kontroli	
Data rozpoczęcia kontroli	19-09-2018
Data zakończenia kontroli	05-10-2018
Charakter kontroli	Problemowa
Typ kontroli	Planowa
Data poprzedniej kontroli	16-10-2017
Okres objęty kontrolą	2014 - 2018
Cel kontroli	Kontrola wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych
Cykl kontrolny	Kontrola w zakresie realizacji zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych Ogólnopolski
Informacje zastrzeżone	nie

Przeprowadzający kontrolę, uczestniczący w kontroli			
Inspektor/inspektorzy upoważnieni do kontroli	Imię i nazwisko	Stanowisko służbowe	Upoważnienie nr
	Jarosław Latusek	Główny Specjalista	45/2016
Wykonujący pomiary i badania	Imię i nazwisko	Stanowisko służbowe	Upoważnienie nr
Osoby uczestniczące w kontroli	-----		

1. Ustalenia kontroli

1.1 Przedmiot kontroli

Kontrola prowadzona jest w ramach ogólnokrajowego cyklu kontrolnego, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Ochrony Środowiska do przeprowadzenia w 2018 r. przez Inspekcję Ochrony Środowiska ogólnokrajowego cyklu kontrolnego w zakresie uchwalania i realizacji zadań określonych w programach ochrony powietrza lub ich aktualizacjach i planach działań krótkoterminowych.

Kontrola dotyczy:

- realizacji działań określonych w programach ochrony powietrza,
- realizacji działań określonych w planach działań krótkoterminowych,
- podejmowanych działań w związku z ogłaszaniem alertami i ostrzeżeniami,
- sprawozdawczości w zakresie programów ochrony powietrza.

Obejmuje analizę wszystkich nałożonych na kontrolowany organ obowiązków wynikających z programów ochrony powietrza i z planów działań krótkoterminowych, ze szczególnym uwzględnieniem: stopnia ich realizacji, wywiązywania się z obowiązków sprawozdawczych, określenia źródeł finansowania realizowanych zadań.

1.2 Dane identyfikacyjne kontrolowanego organu administracji samorządowej

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Miasto Radom
REGON: 670223451
NIP: 7962817529

Dane teleadresowe:

Pocztą: Radom
Kod pocztowy: 26-600
Ulica: Kilińskiego 30
Miejscowość: Radom
Adres www radom.pl
Email srodowisko@umradom.pl

1.3. Jednostki organizacyjne odpowiedzialne za koordynację i realizację zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych

W gminie Radom za realizację i koordynację zadań wynikających z Programów ochrony powietrza oraz Planów działań krótkoterminowych odpowiada Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Radomiu. Koordynację z ramienia Wydziału prowadzi p. Henryk Wójcicki Kierownik Referatu Przeciwdziałania Zagrożeniom Środowiska (wpis w zakresie obowiązków).

1.4. Stan prawny w zakresie objętym kontrolą

Miasto Radom jest objęte programami ochrony powietrza oraz planami działań krótkoterminowych uchwalonymi przez Sejmik Województwa Mazowieckiego:

- Pył zawieszony PM 10 i PM 2,5:

- Uchwała Nr 185/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 listopada 2013r. w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy miasto Radom, w której zostały przekroczone poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu,

- Uchwała nr 94/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 20 czerwca 2017r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy miasto Radom, w której zostały przekroczone poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu

Uchwała zmieniająca weszła w życie z dniem 7.09.2017r. z wyjątkiem załącznika dotyczącego harmonogramu rzeczowo – finansowego realizacji programu ochrony powietrza, który obowiązuje od dnia 1 stycznia 2018r.

- Benzo /a/ piren

- Uchwała Nr 184/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla stref województwa mazowieckiego, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu.

- Uchwała nr 99/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 20 czerwca 2017r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza dla stref województwa mazowieckiego, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Uchwała zmieniająca weszła w życie z dniem 7.09.2017r. z wyjątkiem załącznika dotyczącego harmonogramu rzeczowo – finansowego realizacji programu ochrony powietrza, który obowiązuje od dnia 1 stycznia 2018r.

- Ozon

- Uchwała Nr 119/15 Sejmiku Województwa mazowieckiego z dnia 23 listopada 2015r. w sprawie planu działań krótkoterminowych dla strefy mazowieckiej, w której istnieje ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego i docelowego ozonu w powietrzu.

Uchwała obowiązuje od dnia 1.01.2016r.

Podczas kontroli wykorzystano również następujące dokumenty dotyczące, w których określone zostały dla gminy zadania z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego:

- Plan Gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Radomia,
- Program obniżania niskiej emisji na terenie miasta Radomia na lata 2010 – 2017,
- Program ochrony środowiska dla miasta Radomia na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem lat 2017 – 2020.

1.5. Opiniowanie projektów programów ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej

- Uchwała Nr 185/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 listopada 2013r. w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy miasto Radom, w której zostały przekroczone poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu,

Do projektu uchwały wniesione były uwagi pismem znak OŚR.II.621.1.9.2013.BP z dnia 21.08.2013r.

Wniesiono 6 uwag, które dotyczyły:

- powierzchni i liczby form ochrony przyrody w granicach miasta – uwaga uwzględniona, poprawiono zapisy w projekcie,
- aktualizacji danych w zakresie uchwał w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radom – uwaga uwzględniona, poprawiono zapisy w projekcie,
- uwzględnienia w projekcie uchwały możliwości wymiany pieców węglowych na piece opalane olejem – uwaga uwzględniona, poprawiono zapisy w projekcie,
- uwzględnienia w załączniku nr 4 lp. 1 – „Ograniczanie emisji komunalno – bytowej” w rubryce „jednostka realizująca zadanie” właścicieli mieszkań i budynków, w których stosuje się ogrzewanie węglowe – uwaga uwzględniona, poprawiono zapisy w projekcie,
- realności działań krótkoterminowych – uwaga nie została uwzględniona,
- dokonania zapisu, iż „Realizacja Programu obniżania niskiej emisji na terenie miasta Radomia na lata 2010-2017”, przyjętego uchwałą nr 510/2009 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 20.04.2009 r. będzie kontynuowana – uwaga uwzględniona, poprawiono zapisy w projekcie.”

Na 6 wniesionych uwag do projektu 5 zostało uwzględnionych.

- Uchwała nr 94/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 20 czerwca 2017r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy miasto Radom, w której zostały przekroczone poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM10 i pyłu

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

zawieszonego PM_{2,5} w powietrzu

Na etapie uzgodnień Urząd Miasta Radom nie złożył żadnych uwag do projektu ww. uchwały.

- Uchwała Nr 184/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla Stref Województwa Mazowieckiego, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu

Do projektu uchwały wniesione były uwagi pismem OŚR.II.621.1.10.2013.BP z dnia 28.03.2018r. Wniesiono 9 uwag, z których jedna nie została uwzględniona. Uwagi zostały przedstawione w załączniku do niniejszego protokołu.

- Uchwała nr 99/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 20 czerwca 2017r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza dla Stref Województwa Mazowieckiego, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu

Na etapie uzgodnień Urząd Miasta Radom nie złożył żadnych uwag do projektu ww. uchwały.

- Uchwała Nr 119/15 Sejmiku Województwa mazowieckiego z dnia 23 listopada 2015r. w sprawie planu działań krótkoterminowych dla strefy mazowieckiej, w której istnieje ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego i docelowego ozonu w powietrzu

Na etapie uzgodnień Urząd Miasta Radom nie złożył żadnych uwag do projektu ww. uchwały.

1.6. Dokumenty wykorzystane w podczas kontroli

Do oceny realizacji programów ochrony powietrza wykorzystano między innymi następujące dokumenty:

- Plan Gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Radomia – wprowadzony uchwałą Rady Miejskiej w Radomiu nr 193/2015 z dnia 5.10.2015r.,
- Program obniżania niskiej emisji na terenie miasta Radomia na lata 2010 – 2017 – wprowadzony uchwałą Rady Miejskiej w Radomiu nr 510/2009 z dnia 20.04.2009r.,
- Program ochrony środowiska dla miasta Radomia na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem lat 2017 – 2020 – wprowadzony uchwałą Rady Miejskiej w Radomiu nr 638/2013 z dnia 9.12.2013r. zmieniona uchwałą nr 670/2014 z dnia 27.01.2014r.,
- Raport z realizacji Programu ochrony Środowiska dla miasta Radomia na lata 2013 2016 z uwzględnieniem lat 2017 - 2020
- informacje przygotowane przez pracowników Urzędu Miasta Radom,
- uchwały Rady Miasta Radom.

1.7. Strefy

- Pył zawieszony PM₁₀ i PM_{2,5}

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Zgodnie z uchwałą nr 94/17 na obszarze strefy Miasto Radom znajdują się:

- obszary przekroczeń stężenia pyłu zawieszonego PM 10 o okresie rok kalendarzowy – kod sytuacji Mz15RadPM10a01 – tabela 2 załącznika nr 1 do uchwały 94/17, przyczyną wystąpienia przekroczeń jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

- obszary przekroczeń stężenia pyłu zawieszonego PM 10 o okresie uśredniania 24 – godziny – kod sytuacji Mz15RadPM10d01 – tabela 3 załącznika nr 1 do uchwały 94/17, przyczyną wystąpienia przekroczeń jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

- obszary przekroczeń stężenia pyłu zawieszonego PM 2,5 o okresie rok kalendarzowy – kod sytuacji Mz15RadPM2,5a01 – tabela 4 załącznika nr 1 do uchwały 94/17, przyczyną wystąpienia przekroczeń jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

- Benzo/a/piren

Zgodnie z uchwałą nr 184/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla Stref Województwa Mazowieckiego, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu obszar przekroczeń obejmuje teren całej strefy miasta Radom – załącznik nr 1, pkt 3, ppkt 3.1 „określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM 10 i pyłu zawieszonego PM 2,5 w powietrzu oraz ich charakteru” – kod obszaru przekroczeń Mz12RadBaPa01.

- Ozon

Planem działań krótkoterminowych objęta jest cała strefa miasta Radom.

1.8 Wymagania wynikające z programów ochrony powietrza

W okresie objętym kontrolą **do dnia 31.12.2017r.** obowiązywał harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji programu ochrony powietrza, w tym poszczególnych działań określony:

- dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 w załączniku nr 4 do uchwały Uchwała Nr 185/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 listopada 2013r.

Od dnia 1.01.2018r. obowiązuje harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji programu ochrony powietrza, w tym poszczególnych działań określony w załączniku 4 do uchwały nr 94/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 20 czerwca 2017 r.

- dla benzo/a/pirenu w załączniku nr 4 do uchwały Nr 184/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 listopada 2013 r.

Od dnia 1.01.2018r. obowiązuje harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji programu ochrony powietrza, w tym poszczególnych działań określony w załączniku do uchwały nr 99/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 20 czerwca 2017 r.

1.9 Realizacja obowiązków wynikających z programów ochrony powietrza

1.9.1 Kod działania strRad01 (uchwała 99/17)

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

strRA02 (uchwała 94/17)

- wdrożenie działań określonych w Programie Ograniczania Niskiej Emisji dla miasta Radomia
- termin realizacji: do grudnia 2024.

„Program obniżania niskiej emisji na terenie miasta Radomia na lata 2010 – 2017” został uchwalony uchwałą Rady Miejskiej w Radomiu nr 510/2009 z dnia 20.04.2009r. Program zawiera wykaz podejmowanych działań w celu obniżenia niskiej emisji do roku 2017 w celu obniżenia stężeń zanieczyszczeń pyłowych w powietrzu na terenie miasta. Informacja o realizacji programu przedstawiona zostanie w dalszej części protokołu.

Gmina Miasta Radom zawarła z Fundacją na rzecz efektywnego Wykorzystania Energii w Katowicach umowę na opracowanie raportu z realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Radomia i aktualizacji Programu Obniżania Niskiej Emisji na terenie miasta Radomia – umowa nr 272.10.2018 z dnia 20.06.2018r. Zgodnie z umową aktualizacji PONE ma być wykonana do 20 listopada 2018r. Do dnia zakończenia kontroli ostateczna wersja aktualizacji PONE nie była gotowa. Jest w trakcie opiniowania.

1.9.2 Kod działania strRad02 (uchwała 99/17)

strRA03 (uchwała 94/17)

- podłączenie do sieci ciepłowniczej lub wymiana na ogrzewanie gazowe mieszkań ogrzewanych indywidualnie (głównie piecami węglowymi) w zabudowie wielorodzinnej oraz jednorodzinnej w strefie miasto Radom
- termin realizacji: do grudnia 2024.

W ramach realizacji tego zadania w okresie objętym kontrolą wykonano:

- rok 2014:
  - łączna długość nowowybudowanej sieci ciepłowniczej – 1971,64 m2
  - podłączenie do sieci ciepłej lub zamiana na ogrzewanie gazowe lub elektryczne – powierzchnia mieszkalna lub użytkowa w zabudowie jednorodzinnej lub wielorodzinnej wynosi 13151 m2,
  - długość sieci ciepłowniczej poddanej modernizacji (wymiana na rury preizolowane – 14513,66m
- rok 2015:
  - łączna długość nowowybudowanej sieci ciepłowniczej – 1357,1 m2
  - podłączenie do sieci ciepłej lub zamiana na ogrzewanie gazowe lub elektryczne – powierzchnia mieszkalna lub użytkowa w zabudowie jednorodzinnej lub wielorodzinnej wynosi 32529 m2,
  - długość sieci ciepłowniczej poddanej modernizacji (wymiana na rury preizolowane – 4382,2m
- rok 2016:
  - łączna długość nowowybudowanej sieci ciepłowniczej – 2187,34 m2
  - w wyniku czego podłączono do sieci ciepłowniczej 43069,0 m2 powierzchni mieszkalnej i użytkowej
  - podłączenie do sieci ciepłej lub zamiana na ogrzewanie gazowe lub elektryczne – powierzchnia mieszkalna lub użytkowa w zabudowie jednorodzinnej lub wielorodzinnej wynosi 36746 m2,
  - długość sieci ciepłowniczej poddanej modernizacji (wymiana na rury preizolowane – 674,05m
- rok 2017:
  - łączna długość nowowybudowanej sieci ciepłowniczej – 3408,19 m2
  - w wyniku czego podłączono do sieci ciepłowniczej 42225,0 m2 powierzchni mieszkalnej i użytkowej
  - podłączenie do sieci ciepłej lub zamiana na ogrzewanie gazowe lub elektryczne – powierzchnia

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

mieszkalna lub użytkowa w zabudowie jednorodzinnej lub wielorodzinnej wynosi 36746 m²,
- długość sieci ciepłowniczej poddanej modernizacji (wymiana na rury preizolowane – 322,65m

1.9.3 Kod działania strRad03 (uchwała 99/17)
strRA04 (uchwała 94/17)

- Ograniczenie emisji komunikacyjnej – czyszczenie ulic na mokro w okresie wiosna – jesień.

Czyszczenie miejskich ulic na zlecenie Gminy realizuje Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji w Radomiu.

- termin realizacji: do grudnia 2024.

Czyszczenie prowadzonej jest głównie po okresie zimowym w miesiącach marzec – maj. W okresie letnim i jesiennym czyszczenie ulic prowadzone jest w miarę potrzeb np. w przypadku naniesienia pyłów i piasku po ulewnych opadach lub w przypadku prowadzenia na drogach prac remontowych.

Urząd Miejski w Radomiu nie we wszystkich latach dysponuje informacją o długości dróg objętych czyszczeniem.

Roczny koszt czyszczenia ulic w poszczególnych latach wynosił:

- 2014r. - brak danych (zarządca dróg miejskich nie podał informacji o kosztach czyszczenia ulic),
- 2015r. - 904 511,00 zł (długość czyszczonych ulic 6498 km)
- 2016r. - 1 190 814,79 zł
- 2017r. - 948 450,55 zł

Informację o działaniach prowadzonych w tym zakresie przedstawiono w załączniku do protokołu.

1.9.4 Kod działania strRad04 (uchwała 99/17)
strRA05 (uchwała 94/17)

- Ograniczenie emisji komunikacyjnej – Rozwój systemu ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej.
- termin realizacji: do grudnia 2024.

Wskaźnikiem realizacji tego zadania dla okresu 2017 – 2014 jest długość wybudowanych ścieżek rowerowych i liczba nowopowstałych stojaków rowerowych lub miejsc do parkowania rowerów. W przygotowanych przez Urząd Miejski w Radomiu i Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji danych dotyczących rozbudowy sieci ścieżek rowerowych w nie wszystkich latach podana jest informacja na ten temat. Podane są natomiast koszty wybudowania poszczególnych odcinków ścieżek rowerowych lub miejsc parkingowych.

- 2014r.
Długość wybudowanych ścieżek rowerowych – 5,8 km
Długość kontapasów – 8,1 km
Ilość zakupionych stojaków rowerowych 200 szt.

- 2015r. - 261601,00 zł (brak danych o długości wybudowanych ścieżek rowerowych)

- 2016r.
- Długość wybudowanych ścieżek rowerowych – 8804 km)

- 2017r.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Budowa tras rowerowych dotyczyła ulic: ul. Bulwarowej, Szarych Szeregów, Limanowskiego, Kwiatkowskiego, Struga, 11-go Listopada, skrzyżowania ulic Traugutta - Narutowicza

1.9.5 Kod działania strRad5 (uchwała 99/17)

strRA06 (uchwała 94/17)

- Ograniczenie emisji komunikacyjnej – rozwój i modernizacja systemu transportu publicznego.
- termin realizacji: do grudnia 2024.

W latach objętych kontrolą prowadzona jest modernizacja taboru obsługującego komunikację miejską. Modernizacja polega na:

- wycofaniu starych, wysłużonych autobusów i zastąpienie ich nowymi zasilanymi gazem CNG lub spełniających normę Euro 5.

- 2014r.

- wycofano z użytkowania 10 autobusów nie spełniających norm Euro

- zakupiono 8 autobusów zasilanych gazem CNG,

- zakupiono 8 autobusów Solaris Euro 4 spełniających normę Euro 6 i 6 używanych autobusów z silnikiem Diesla spełniających normę 4

brak danych (zarządca dróg miejskich nie podał informacji o kosztach czyszczenia ulic),

- 2015r.

- wycofano z użytkowania 3 autobusy spełniające normę Euro 2 i 2 autobusy spełniające normę Euro 1

- 2016r.

- wycofano z eksploatacji 27 szt. Autobusów z silnikiem Diesla

- 2017r.

- zakup 10 autobusów spełniających normę Euro 5

- zakup 2 busów spełniających normę Euro 5, do przewożenia osób niepełnosprawnych,

- wycofanie z użytkowania 16 szt. autobusów spełniających normę Euro 2

1.9.6 Kod działania strRad06 (uchwała 99/17)

strRA07 (uchwała 94/17)

- Optymalizacja organizacji ruchu na głównych trasach przemieszczeń pieszych pod kątem wygody ruchu pieszego.

- termin realizacji: do grudnia 2024.

W ramach działań prowadzonych w tym zakresie w okresie objętym kontrolą wykonano:

- przebudowę, budowę nowych chodników,

- montaż wiat autobusowych,

- montaż na poszczególnych przystankach elektronicznych tablic informacyjnych informujących do czasu przyjazdu poszczególnych autobusów.

1.9.7 Kod działania strRad07 (uchwała 99/17)

strRA08 (uchwała 94/17)

- Zmniejszenie strat przesyłu energii przez modernizację sieci ciepłej w technologii preizolowanej.

- termin realizacji: do grudnia 2024.

Informacja o działaniach prowadzonych w tym zakresie zamieszczona została w punkcie nr 1.9.2.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

1.9.8 Kod działania strRad08 (uchwała 99/17)
strRA09 (uchwała 94/17)

- Stosowanie, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, odpowiednich zapisów, umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM10 oraz PM2,5 dotyczących np. układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta, wprowadzania zieleni izolacyjnej (szczególnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych), zagospodarowania, przestrzeni publicznej oraz ustalenia zakazu stosowania paliw wysokoemisyjnych w obrębie projektowanej zabudowy (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych), preferowanie podłączania nowych obiektów do sieci ciepłowniczej w rejonach objętych rurociągowym systemem grzewczym.
- termin realizacji: do grudnia 2024.

W projektach miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wprowadzane są zapisy umożliwiające między innymi:

- budowę nowych ścieżek rowerowych i ciągów pieszo – rowerowych,
- ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM 10 i PM 2,5 np.: przez wprowadzanie ograniczeń dotyczących lokalizowania i rozbudowy zakładów zaliczanych do zawsze mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- zagospodarowanie powierzchni biologicznie czynnych zielenią urządzoną,
- tam gdzie występuje możliwość podłączenia do sieci ciepłej wprowadzono zakaz zaopatrzenia w ciepło ze źródeł indywidualnych,
- wprowadzanie korytarzy ekologicznych - Potok Prędociński

Pełna informacja o stosowanych zapisach przedstawiona została w rocznych sprawozdaniach.

1.9.9 Kod działania strRad09 (uchwała 99/17)
strRA10 (uchwała 94/17)

- Prowadzenie akcji edukacyjnych.
- termin realizacji: do grudnia 2024.

W okresie objętym kontrolą prowadzone były kampanie edukacyjne w placówkach oświatowych, internecie. W kampaniach wykorzystywano publikacje w postaci broszur informacyjnych. Pracownicy Wydziału brali udział w festynach organizowanych na terenie miasta. Ponadto w Dniu bez Samochodu komunikacja miejska była bezpłatna dla kierowców samochodów osobowych za okazaniem dowodu rejestracyjnego.

Pełna informacja o stosowanych zapisach przedstawiona została w rocznych sprawozdaniach.

1.9.10 Inne działania

W ramach prowadzonych działań zmierzających do ograniczenia emisji zanieczyszczeń pyłowych z niskich źródeł emisji są:

- termomodernizacje budynków użyteczności publicznej, mieszkaniowych,
- modernizacja węzłów ciepłowniczych.

Poprzez termomodernizację należy rozumieć nie tylko ocieplenie budynków, ale także wymianę stolarki budowlanej, okien, drzwi, sieci ciepłych w poszczególnych budynkach.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Z przedstawionych dokumentów iż w latach objętych kontrola działania te prowadzone były w szerokim zakresie. Wykaz obiektów objętych termomodernizacją przedstawiony został w rocznych sprawozdaniach.

Kolejnym działaniem jest montaż w poszczególnych obiektach kolektorów słonecznych. W latach objętych kontrolą kolektory zamontowane zostały między innymi w następujących obiektach:

- Zespół Szkół Skórzano – Odzieżowych, Stylizacji, i Usług,
- Zespół Szkół nr 2,
- Przedszkole Publiczne nr 1

Kolejnym działaniem mającym na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń pyłowych jest modernizacja ulic, zmiana nawierzchni ulic z gruntowej na bitumiczną, budowa nowych połączeń komunikacyjnych w celu rozładowania ruchu na głównych trasach komunikacyjnych miasta.

Pełna informacja o stosowanych zapisach przedstawiona została załącznikami do niniejszego protokołu.

4. Realizacja działań krótkoterminowych

- a) nieogrzewanie węglem lub ogrzewanie węglem lepszej jakości (jeżeli to możliwe),
- b) ograniczenie używania spalinowego sprzętu ogrodniczego i grilli,
- c) ograniczenie palenia w kominkach,
- d) zakaz palenia odpadów biogenych (liści, gałęzi, trawy), w ogrodach oraz na innych obszarach zieleni,
- e) zakaz spalania odpadów w paleniskach domowych,
- f) zakaz wypalania łąk, pastwisk, nieużytków, rowów, pasów przydrożnych, szlaków kolejowych itp.

W latach 2014 – 2018 podejmowano następujące działania:

- pozimowe mechaniczne czyszczenie ulic miasta,
- wprowadzanie w przestrzeń miejską zieleni izolacyjnej,
- kontrola pracowników Straży Miejskiej posesji indywidualnych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, z uwzględnieniem sposobu postępowania z nimi w momencie otrzymania interwencji.

W latach objętych kontrolą pracownicy Straży Miejskiej w Radomiu przeprowadzili:

- 2014r. – 268 kontroli, w tym 51 z mandatami karnymi,
- 2015r. – 46 kontroli, w tym 4 z mandatami karnymi
- 2016r. – 38 kontroli, w tym 5 z mandatami karnymi
- 2017r. – 211 kontroli, w tym 37 z mandatami karnymi.

Mandaty nałożone zostały za spalanie odpadów.

W związku z ogłaszaniem dla województwa mazowieckiego w IV kwartale 2017r. powiadomieniami poziomu III (ostrzeżenie 1 stopnia) i w 2018r. powiadomienie poziomu IV (ostrzeżenie 2 stopnia) prezydent był zobowiązany do podjęcia działań krótkoterminowych.

Podczas kontroli ustalono, że w ww. sytuacjach podejmowane były następujące działania:

- informowanie społeczeństwa o złej jakości powietrza poprzez ogłoszenia na tablicach informacyjnych, na stronie internetowej urzędu,

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

- informacje przekazywane były do placówek oświatowych i jednostek podległych gminie,
- w 2017r. w jednym przypadku wprowadzono dzień z bezpłatną komunikacją miejską.

5. Źródła finansowania działań podejmowanych w ramach programów ochrony powietrza

Gmina w ramach POP prowadziła w latach 2014 – 2018 działania polegające na wymianie kotłów węglowych na ekologiczne źródła ciepła.

W 2014r. w ramach finansowania z budżetu miejskiego

- zlikwidowano 177 szt. palenisk węglowych,
- w to miejsce zamontowano 101 kotłów opalanych gazem ziemnym, a 2 mieszkania (domy) podłączono do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Rok 2015

Wymiana palenisk następował w ramach rządowego programu „Kawka”. W ramach programu zrealizowano 260 wniosków na łączną kwotę 2.917.824 zł., w tym z programu „Kawka” Radom pozyskał ponad 2,6 mln zł., pozostałe 298.302 zł. to środki własne.

Środki finansowe w kwocie 2 619 522 zł zostały przekazane na podstawie umów zawartych z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie:

- o Umowa pożyczki Nr 0083/15/OA/P z dnia 25.09.2015 r.
- o Umowa dotacji Nr 0823/15/OA/D z dnia 25.09.2015 r.
- o Umowa pożyczki Nr 0195/15/OA/P z dnia 22.12.2015 r.
- o Umowa dotacji Nr 1424/15/OA/D z dnia 22.12.2015 r.

Powyższe środki pozwoliły na likwidację 401 palenisk węglowych, co przyniosło konkretne efekty ekologiczne mające istotny wpływ na jakość powietrza w naszym mieście, m.in. to:

- 1) redukcja ilości spalane go węgla w ciągu roku o ok. 1282 tony
- 2) redukcja ilości emitowanych zanieczyszczeń do powietrza:
  - pyłów (PM10 i PM2,5) o ok. 24 tony /rok
  - dwutlenku siarki o ok. 30 ton/rok
  - dwutlenku węgla o ok. 1800 ton/rok)
  - tlenków azotu o ok. 3 tony/rok
  - benzo(a)pirenu (związek rakotwórczy) o ok.0,009 tony/rok

W miejsce zlikwidowanych źródeł ogrzewania zainstalowano 258 pieców gazowych, 6 elektrycznych i 1 przyłączy do miejskiej sieci c.o. o łącznej mocy 6573 kW.

Radom 2016

Nie prowadzono wymiany palenisk indywidualnych z uwagi na brak środków finansowych.

Rok 2017.

W tym roku akcja wymiany kotłów prowadzona była w oparciu o środki budżetowe gminy.

Złożono łącznie 512 wniosków. Po weryfikacji podpisano 297 umów - w tym: 288 umów zrealizowano, 9 było rezygnacji, czyli ostatecznie zrealizowano 288 wniosków

Zlikwidowano 360 palenisk węglowych w których rocznie spalano około 1327,5 ton węgla

Wnioskodawcy przeszli na ogrzewanie:

- 286 szt. - gazowe

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

- 1 miejska sieć ciepłownicza
- 1 elektryczne

W 2017 roku na wymianę palenisk węglowych na ekologiczne źródła ogrzewania z budżetu gminy wydatkowano kwotę w wysokości 1 474 100,00 zł

Rok 2018

W tym roku akcja wymiany kotłów prowadzona była w oparciu o środki budżetowe gminy.

Na zadanie zabezpieczono kwotę w wysokości 990 000,00 zł

Łącznie na 2018 rok do rozliczeń było 204 wnioski

Podpisano 175 umowy na kwotę - 896 620,00 zł

Jeszcze nie podpisano 6 umów na kwotę - 30 600,00 zł

Suma 927 220,00 zł

Rezygnacje – 23 osoby

Ze 175 sztuk podpisanych wniosków rozliczono 65 sztuk

6. Efekty ekologiczne

Częściowy efekt ekologiczny prowadzonych działań przedstawiony został powyżej.

7. Sprawozdawczość

Zgodnie z Uchwałą 164/13 i 183/13, Sejmiku Województwa Mazowieckiego:

- wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) właściwi miejscowo dla obszarów przekroczeń oraz zarządzający komunikacją miejską właściwi miejscowo dla obszarów przekroczeń przekazują, w terminie do dnia 31 marca roku następnego po roku sprawozdawczym, organowi określającemu Program informacje o realizacji działań naprawczych zawartych w załączniku nr 4 do uchwały, w układzie określonym w załączniku nr 10 do uchwały – nie dotyczy

- wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast), właściwi miejscowo dla obszarów przekroczeń, oraz instytucje uczestniczące w planie działań krótkoterminowych, przekazują, w terminie do dnia 31 marca roku następnego po roku sprawozdawczym, organowi określającemu plan działań krótkoterminowych, sprawozdania z realizacji planu działań krótkoterminowych.

Sprawozdania roczne były terminowo przedkładane marszałkowi województwa.

8. Opis jakości powietrza na podstawie rocznych ocen jakości powietrza za lata 2014 – 2017 w gminie Radom wraz z oceną zachodzących zmian

- dwutlenek siarki

Na terenie gminy oraz województwa mazowieckiego nie stwierdzono przekroczeń norm.

- dwutlenek azotu

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

SLZ1

Na terenie gminy oraz województwa mazowieckiego nie stwierdzono przekroczeń norm.

- **tlenek węgla**

Na terenie gminy oraz województwa mazowieckiego nie stwierdzono przekroczeń norm.

- **benzen**

Na terenie gminy oraz województwa mazowieckiego nie stwierdzono przekroczeń norm.

- **pył PM10**

Na terenie gminy wystąpiło przekroczenie normy rocznej w 2014 r.

Na terenie gminy wystąpiło przekroczenie normy dobowej w latach: 2014-2017.

- **ołów w pyłe PM10; arsen w pyłe PM10; kadm w pyłe PM10; nikiel w pyłe PM10**

Na terenie gminy oraz województwa mazowieckiego nie stwierdzono przekroczeń norm.

- **benzo(a)piren**

Na terenie gminy wystąpiło przekroczenie poziomu docelowego w latach 2014-2017.

- Prowadzone pomiary stężeń substancji na stacjach monitoringowych nie wykazują wyraźnej tendencji zmniejszania się poziomów stężeń tych substancji, dla których zostały sporządzone POP. A nawet w wielu przypadkach stężenia zanieczyszczeń wzrosły. Odnotowane zmiany stężeń należy łączyć raczej z panującymi warunkami meteorologicznymi, w tym z występowaniem ciszy atmosferycznych oraz zwiększoną emisją z ogrzewania indywidualnego.
- Pomimo, że 2017 rok na świecie był ekstremalnie ciepły (podobnie jak lata 2014-2016), stężenia **ozonu** były stosunkowo niskie i nie doszło do przekroczenia poziomu docelowego (analiza za lata 2015-2017). Oprócz sprzyjających warunków meteorologicznych (m.in. wysokie nasłonecznienie, niska prędkość wiatru) w powietrzu muszą być obecne jego prekursorzy (głównie tlenki azotu).
- Analiza otrzymanych poziomów stężeń zanieczyszczeń monitorowanych w latach 2014-2017 wskazuje na ścisłą zależność zmierzonych stężeń od warunków pogodowych. Zima spowodowała wysoką emisję zanieczyszczeń, pochodzących ze spalania paliw na cele grzewcze, co bezpośrednio przełożyło się na wysoki poziom emisji tych zanieczyszczeń, szczególnie w obszarach, gdzie dominująca jest powierzchniowa emisja indywidualna.

9. Inne

Gmina nie informowała Zarządu Województwa i Sejmiku Województwa o braku możliwości realizacji zadań określonych w POP i PDK.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

2. Naruszenia

Nie stwierdzono naruszeń

3. Popelnione wykroczenia i zastosowane sankcje

Nie dotyczy

4. Inne zagadnienia

-----

5. Informacje końcowe

Integralną część niniejszego protokołu stanowią następujące załączniki:

- 1 Pismo znak OSR.II.621.1.9.2013.BP z dnia 21.08.2013r.
- 2 Pismo znak OSR.II.621.1.10.2013.BP z dnia 28.03.2018r.
- 3 Uchwała Rady Miejskiej w Radomiu nr 193/2015 z dnia 5.10.2015r.
- 4 Uchwała Rady Miejskiej w Radomiu nr 510/2009 z dnia 20.04.2009r
- 5 Uchwała Rady Miejskiej w Radomiu nr 638/2013 z dnia 9.12.2013r.
- 6 Uchwała Rady Miejskiej w Radomiu nr 670/2014 z dnia 27.01.2014r.
- 7 Sprawozdania roczne z lat 2014 - 2017
- 8 Informacja o sieci gazowniczej na terenie Radomia
9. Informacja SM USTRONIE z dnia 6.09.2018r.
- 10 Informacja Miejskiego Zarządu Lokalami w Radomiu z dnia 5.09.2018r.
- 11 Informacja RTBS ADMINISTRATOR Sp. z o.o. z dnia 6.09.2018r.
- 12 Informacja SM GOŁĘBIÓW II z dnia 30.08.2018r.
- 13 Informacja MZDiK w Radomiu z dnia 7.09.2018r.

Dane i informacje zastrzeżone: Protokół nie zawiera informacji zastrzeżonych.

Osoba uprawniona do reprezentowania kontrolowanego ma prawo wnieść do protokołu kontroli umotywowane zastrzeżenia i uwagi przed jego podpisaniem lub odmówić podpisania protokołu.

W przypadku odmowy podpisania protokołu kontroli może w terminie siedmiu dni przedstawić swoje stanowisko na piśmie Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.
Wszystkie strony protokołów dwustronnie paraflowano.

Jeden egzemplarz protokołu doręczono p. Jerzy Zawodnik -Wiceprezydent Miasta Radomiu

Zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy z dn. 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 r. poz. 646) dokonano wpisu w książce kontroli pod pozycją: 15.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Miejsce i data podpisania protokołu: Radom , 2018.10.05

Podpis i pieczęć uprawnionego
przedstawiciela jednostki
kontrolowanej

Z up. PREZYDENTA MIASTA

Jerzy Zawodnik
Zastępca Prezydenta Miasta

Podpis i pieczęć uprawnionego
inspektora

Gł. Specjalista
Jarosław Latusek

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.